

START VAN EEN INTERNATIONALE SCHOOL IN NEDERLAND; VADEMECUM

Versie 2.1 februari 2020

---

1. Inleiding	3
2. Afkortingen en Begrippen	4
3. Wel of geen Overheidssubsidie	8
4. Wettelijke kaders voor Overheidsbekostigde Internationale Scholen	9
5. Wettelijke kaders voor B4-scholen	15
6. Het Onderwijs op Internationale Scholen	18
7. Aanpak en Planning van de start van een Internationale School	23
8. Informatie	26

---

1. INLEIDING

Verspreid over ons land is een aantal internationale scholen gevestigd. Deze scholen zijn in de eerste plaats bestemd voor kinderen van tijdelijk in Nederland verblijvende expatriates (expats), ook wel 'internationals' genoemd. Nederland blijkt voor veel internationale organisaties en bedrijven een aantrekkelijke vestigingsplaats te zijn. Aan (toekomstige) werknemers worden goede voorzieningen geboden. Nabijheid van internationaal onderwijs vormt zeker niet de minst belangrijke! De actualiteit leert ons dat het aantal expats nog steeds toeneemt. Regelmatig worden door gemeenten en schoolbesturen dan ook verkenningen uitgevoerd naar de mogelijke start van een nieuwe voorziening voor internationaal onderwijs. Ter ondersteuning van deze verkenningen wordt dit vademecum uitgebracht.

Dit vademecum is gericht op internationale scholen voor primair en voortgezet onderwijs (voor kinderen van 4 tot ca. 18 jaar) en is gebaseerd op informatie zoals die per 1 augustus 2019 beschikbaar was. Ondanks een zorgvuldige werkwijze kunnen de juistheid en compleetheid van het gestelde in deze publicatie niet worden gegarandeerd en kunnen hier dus geen rechten of aanspraken aan worden ontleend.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 start met de omschrijving van enkele begrippen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op een fundamentele keuze die bij een initiatief tot start van een internationale school gemaakt moet worden: wel of niet streven naar overheidssubsidiëring? Afhankelijk van die keuze vormt of hoofdstuk 4 of hoofdstuk 5 een relevant vervolg. De inhoudelijke aspecten van het internationaal onderwijs krijgen aandacht in hoofdstuk 6. Naast consequenties voor de inrichting van het onderwijs, kunnen inhoudelijke keuzes gevolgen hebben voor een eventueel erkenningstraject, aan te trekken personeelsleden en dergelijke. Hoofdstuk 7 geeft tips voor de planning en praktische aanpak van de start van een internationale school. Het laatste hoofdstuk biedt een overzicht van een aantal organisaties die bij de start van een internationale school van dienst kunnen zijn.

---

2. AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

Onderstaande begrippen zijn niet alfabetisch geordend, maar op basis van onderlinge samenhang.

Internationalisering:

toenemende aandacht voor internationale aspecten en contacten. In het Nederlandse onderwijs impliceert 'internationalisering' een toenemende aandacht voor de rol en betekenis van grensoverschrijdende contacten in het curriculum van reguliere scholen.

Tweetalig onderwijs (tto):

(voortgezet) onderwijs bestemd voor leerlingen in het reguliere Nederlandse onderwijs, als regel volgens het reguliere Nederlandse curriculum en opleidend voor Nederlandse diploma's, deels gegeven in de voertaal Engels (of een andere moderne vreemde taal). Ook wel aangeduid als bilinguaal onderwijs of 'bilingual education'.

Bilingual Middle Years Programme (MYP):

(voortgezet) onderwijs bestemd voor leerlingen in het reguliere Nederlandse onderwijs, deels gegeven in het Engels, volgens een internationaal curriculum (het IB Middle Years Programme).

Internationaal onderwijs:

scholen met een internationaal curriculum, primair bestemd voor kinderen van 'expats'.

IGO/IGBO/IGVO:

Internationaal Georiënteerd (Basis- c.q. Voortgezet) Onderwijs; aanduiding van internationale afdelingen van Nederlandse scholen die zijn erkend en mede worden gefinancierd door reguliere subsidies van de Nederlandse rijksoverheid.

Dutch International (Primary/Secondary) Schools:

Engelstalige aanduiding van de groep van scholen met een IGO/IGBO/IGVO-erkenning. De Nederlandse gesubsidieerde internationale scholen hebben zich onderling verenigd in The Dutch International Primary Schools (DIPS) dit zijn de scholen met een IGBO-afdeling en The Dutch International Secondary Schools (DISS) dit zijn de scholen met een IGVO-afdeling. Beide organisaties werken nauw samen en vormen een platform voor uitwisseling van ervaring en deskundigheid, organiseren scholing en behartigen de belangen van de aangesloten scholen in contacten met het ministerie van OCW en andere organisaties en instellingen. Tevens houden zij een gezamenlijke website in stand: [Dutch International Schools: Home](#)

Europese scholen:

scholen (mede) in stand gehouden door de Europese Unie, primair bestemd voor kinderen van werknemers van Europese Instellingen. In Nederland zijn Europese scholen gevestigd in Bergen (N.H.) en Den Haag.

B4-scholen:

niet door de Nederlandse overheid bekostigde scholen, maar wel scholen die onder de naam internationale, buitenlandse en ambassadescholen zijn erkend als scholen waar de leerplicht vervuld kan worden.

Buitenlandse scholen:

die wat het te geven onderwijs betreft onder toezicht staan van de autoriteiten van een ander land, zoals British Schools, Deutsche Schule, École Français.

Internationale scholen:

scholen die geaccrediteerd zijn door een door de Nederlandse overheid erkende internationale accreditatieorganisatie.

Ambassadescholen:

scholen die uitsluitend toegankelijk zijn voor de kinderen van ambassadepersoneel en vallen onder het gezag van het betreffende land.

Expats:

expatriates die tijdelijk in Nederland verblijven (van buitenlandse of Nederlandse nationaliteit), alsmede Nederlanders die terugkeren van buitenlandse uitzending of voor wie uitzending aanstaande is.

School fees:

door ouders/verzorgers verplicht te betalen schoolgeld voor leerlingen op internationale, Europese en buitenlandse scholen.

IPC/IMYC:

International Primary Curriculum (internationaal curriculum voor het primair onderwijs); International Middle Years Curriculum (internationaal curriculum voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs).

IBO:

International Baccalaureate Organization.

IB PYP/MYP/CP/DP:

International Baccalaureate Primary Years Programme / Middle Years Programme / Career-related Programme / Diploma Programme; internationale curricula voor resp. het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

IGCSE:

International General Certificate of Secondary Education; internationaal erkende variant van het Britse diploma voortgezet onderwijs.

DUO:

Dienst Uitvoering Onderwijs, deze instelling voert wetten en regelingen van het Ministerie van OCW uit.

WOT:

Wet op het onderwijstoezicht. Dit toezicht wordt uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs.

WPO:

Wet op het primair onderwijs

WVO:

Wet op het voortgezet onderwijs

Lpw:

Leerplichtwet 1969

Nuffic:

Nederlandse organisatie voor internationalisering in het Nederlandse onderwijs, van primair en voortgezet tot beroepsgericht en hoger onderwijs en onderzoek

IND:

Immigratie- en Naturalisatiedienst, onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, beoordeelt alle verzoeken voor een verblijf in Nederland en alle aanvragen om Nederlander te worden.

---

3. WEL OF GEEN OVERHEIDSSUBSIDIE?

Internationaal onderwijs wordt in Nederland zowel aangeboden in door de Nederlandse rijksoverheid gesubsidieerde scholen, als in erkende niet door de rijksoverheid bekostigde internationale scholen als bedoeld in artikel 1, onder b4, en artikel 1a, Lpw (de zgn. B4-scholen). In beide gevallen zijn (deels) andere randvoorwaarden aan de orde. Vandaar dat een keuze uit een van beide varianten van belang is voor het verdere uitwerkingstraject.

Uiteraard levert overheidssubsidiëring inkomsten op en lijkt als zodanig aantrekkelijk. Welke motieven kunnen dan toch leiden tot de stichting van een niet door de overheid bekostigde internationale school?

Het is denkbaar dat erkenning/subsidiëring door de Nederlandse rijksoverheid niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de belangstelling voor de school onvoldoende kan worden aangetoond of omdat er binnen relatief korte afstand al een andere door de Nederlandse rijksoverheid erkende/gesubsidieerde school gevestigd is.

Het is denkbaar dat de school niet wil/kan voldoen aan de voorwaarden die door de Nederlandse rijksoverheid worden gesteld als voorwaarden voor subsidiëring (zoals de verplichte verbinding aan een reguliere Nederlandse school; deze voorwaarden worden hierna nader besproken).

---

4. WETTELIJKE KADERS VOOR OVERHEIDSBEKOSTIGDE INTERNATIONALE SCHOLEN

In Nederland bestaat een aantal scholen voor primair en voortgezet onderwijs met afdelingen voor internationaal onderwijs die door de rijksoverheid (ministerie van OCW) als zodanig erkend en gesubsidieerd worden. Deze scholen hebben zich verenigd onder de noemer 'Dutch International Schools'. Inmiddels betreft het 21 scholen voor primair onderwijs en 16 scholen voor voortgezet onderwijs.

Het overheidsbeleid ten aanzien van erkenning en bekostiging van dit type scholen heeft zich in de loop der tijd geleidelijk ontwikkeld. Dit type onderwijs wordt aangeduid als Internationaal Georiënteerd (Basis- c.q. Voortgezet) Onderwijs (IGO/IGBO/IGVO). De erkenning en bekostiging voor het IGBO is vastgelegd in de wijzigingswet WPO 'Verankering afdelingen voor IGBO', Stb.2012, 216' [Staatsblad 2012, 216](#) en voor het IGVO in de 'Beleidsregel IGVO 2010' [Staatscourant 2010, 9401](#).

Hierna worden eerst enkele algemeen geldende uitgangspunten besproken. Daarna wordt aangegeven welke regels van toepassing zijn op IGBO en IGVO. Vervolgens wordt ingegaan op regelingen die voor zowel IGBO als IGVO van toepassing zijn.

Het Nederlandse ministerie van OCW erkent en subsidieert het IGO alleen als 'afdeling' verbonden aan een reguliere (erkende en bekostigde) Nederlandse school. Dat betekent dus dat altijd een bestaande Nederlandse basisschool en/of school voor voortgezet onderwijs de basis moet bieden van waaruit het IGBO of IGVO start. Voor wat betreft het voortgezet onderwijs moet het daarbij gaan om een scholengemeenschap die ten minste havo en vwo omvat. De vereiste koppeling met een reguliere school heeft deels te maken met het integratiemotief. Deels echter ook met de procedurele werkwijze van het ministerie om alleen subsidierelaties te willen onderhouden met scholen die erkend zijn volgens o.m. de WPO en de WVO.

Hoewel het ministerie van OCW aanvragen voor een IGBO- en een IGVO-afdeling afzonderlijk toetst (door verschillende directies binnen het ministerie), geldt tevens een gemeenschappelijk criterium, namelijk dat in een gemeente (of in de directe nabijheid) zowel een IGBO- als een IGVO-vestiging aanwezig zou moeten zijn (of binnen afzienbare tijd

---

zou moeten komen). Bij een IGBO-initiatief moet daarom altijd de (toekomstige) beschikbaarheid van een IGVO-voorziening worden betrokken en omgekeerd.

Toestemming voor de start van een IGBO- of IGVO-afdeling en (gedeeltelijke) bekostiging van zo'n voorziening vindt plaats door het ministerie van OCW. Het geven van toestemming is geheel gebaseerd op de genoemde regelingen en valt buiten de reguliere kaders voor scholenplanning (zoals het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen).

Toestemming van OCW voor de start van IGBO en IGVO door een bestaande school is vereist (zelfs nog afgezien van de bekostigingseffecten) omdat het onderwijsaanbod van het IGBO en IGVO afwijkt van de normale eisen van de WPO en de WVO. Zo is alleen al het gebruik van het Engels als voertaal een afwijking van de WPO en de WVO.

4.1 Regelgeving IGBO

Staatsblad 2012, 216, bevat de wet tot wijziging van de WPO in verband met de verankering van het IGBO, in werking met ingang van 1 augustus 2014. Vanaf die datum geldt voor het IGBO het volgende:

- Voertaal. In principe zijn de bepalingen van de WPO in volle omvang van toepassing. Echter, in afwijking van de WPO mag het IGBO-onderwijs worden gegeven in de Engelse taal, mits tenminste 10% van de onderwijstijd wordt gegeven in het Nederlands of wordt besteed aan Nederlandse taallessen (art.9 lid 14, WPO).
- Stichting en opheffing IGBO-afdeling. Om toestemming te krijgen voor stichting van een nieuwe IGBO-afdeling dient op basis van een prognosemodel te worden aangetoond dat de norm van ten minste 80 leerlingen binnen 5 jaar wordt bereikt. Bij beoordeling van de aanvraag beoordeelt OCW daarnaast of de gevraagde voorziening past in een evenwichtige landelijke spreiding. In de praktijk wordt daarbij het advies van het bestuur van de The Dutch International Primary Schools betrokken. Een (onderbouwd) stichtingsverzoek moet voor 1 oktober, voorafgaand aan het schooljaar waarin oprichting van de afdeling wordt verzocht, worden ingediend bij de minister van OCW. Voor 1 januari daaropvolgend wordt hierover een besluit genomen. Beëindiging van de bekostiging is aan de orde indien het aantal leerlingen van de IGBO-afdeling gedurende drie opeenvolgende jaren op de teldatum 1 oktober minder dan 30 bedraagt. Dit is niet van toepassing gedurende

---

de eerste 5 schooljaren na stichting, als het aantal leerlingen minder dan 80 bedraagt.

De memorie van toelichting bij dit Koninklijk Besluit geeft hierover nadere informatie.

[Kamerstuk 32795, nr. 3](#)

4.2 Regelgeving IGVO

In de 'Beleidsregel IGVO 2010', Stcrt. 2010, 9401 en 2012, 14878, worden onder meer de volgende aspecten belicht:

- Legitimering. Het ministerie van OCW legitimeert de afwijking van de WVO door het IGVO te beschouwen als een cursus als bedoeld in artikel 73 WVO. Dat houdt in dat op het IGVO de bepalingen van de WVO alleen van toepassing zijn voor zover deze in de Beleidsregel IGVO uitdrukkelijk van toepassing worden verklaard.
- Stichting en opheffing van een IGVO-voorziening. Om toestemming te krijgen voor stichting van een nieuwe IGVO-afdeling, moet een belangstelling van ten minste 120 leerlingen (te spreiden over zes leerjaren) worden aangetoond. Bij beoordeling van de aanvraag beoordeelt OCW daarnaast of de gevraagde voorziening past in een evenwichtige landelijke spreiding. In de praktijk wordt daarbij het advies van het bestuur van de The Dutch International Secondary Schools betrokken. Een (onderbouwd) stichtingsverzoek moet voor 31 oktober van enig jaar worden ingediend bij OCW. Een beslissing volgt binnen vier maanden na indiening van het verzoek. Beëindiging van de bekostiging is aan de orde indien het IGVO, in de periode dat nog niet alle zes de leerjaren worden aangeboden, één van de leerjaren twee jaar achtereen minder dan 12 leerlingen telt, of, gerekend vanaf het moment dat in de school alle zes leerjaren worden aangeboden, gedurende twee opeenvolgende jaren de school door minder dan 100 leerlingen wordt bezocht. De daarvoor relevante peildatum is steeds 1 oktober.
- Curriculum. De Beleidsregel IGVO onderscheidt voor het IGVO:
  - een 'Middle Years Programme' dat de eerste vier jaar van het VO omvat en gericht is op het behalen van het IB MYP-certificaat of het IGCSE-examen;
  - het 'Diploma Programme' dat gelijkwaardig is aan het 5e en 6e leerjaar van het VWO en gericht is op het behalen van het IB-diploma.

Ook voor het IGVO geldt een verplichte jaarlijkse onderwijstijd analoog aan de regeling voor Nederlandse scholen. De Beleidsregel IGVO bepaalt bovendien dat 10% van de lessen in het Nederlands moet worden gegeven. Het vakkenaanbod dient verder aan te sluiten bij de door de IBO gestelde curriculumvereisten.

4.3 Regelingen IGO

4.3.1 Bevoegdheidseisen

Voor leraren die benoemd worden in het IGO gelden dezelfde bevoegdheidsvoorschriften als voor leraren aan reguliere Nederlandse scholen. In de praktijk betekent dit dat uit het buitenland afkomstige leraren hun diploma's en onderwijsbevoegdheid moeten laten erkennen door DUO.

4.3.2 Doelgroep

Tot het IGO zijn uitsluitend leerlingen toelaatbaar die ofwel:

- een buitenlandse nationaliteit bezitten of mede een dergelijke nationaliteit bezitten en van wie ten minste een van de ouders of verzorgers voor een bepaalde tijd in Nederland of het grensgebied van Nederland werkzaam is, ofwel
- de Nederlandse nationaliteit bezitten, maar langere tijd in het buitenland hebben doorgebracht doordat ten minste een van de ouders of verzorgers voor een bepaalde tijd in het buitenland werkzaam was en daar langer dan twee jaar onderwijs hebben genoten volgens het daar geldende onderwijssysteem, ofwel
- de Nederlandse nationaliteit bezitten en waarvan blijkens een werkgeversverklaring of andersoortige verklaring vaststaat dat de ouders/verzorgers binnen twee jaar voor ten minste twee jaar naar het buitenland zullen worden gezonden en de leerling mee verhuist naar het buitenland.

4.3.3 Bekostiging en school fees

Erkende IGO-afdelingen ontvangen voor leerlingen die tot de doelgroep behoren een vergoedingsbedrag dat gelijk is aan de lumpsum voor een leerling in het basisonderwijs

---

dan wel een havo/vwo-leerling verhoogd met een toeslag per leerling. OCW onderkent dat deze subsidie niet kostendekkend is en dat het gebruikelijk is dat voor IGO-leerlingen een extra schoolgeld ('school fee') gevraagd wordt. Vanwege dat feit is in de Memorie van Toelichting bij de wetswijziging IGBO opgenomen dat bij een weigering om de geldelijke bijdrage te betalen het bestuur kan besluiten om een kind niet toe te laten tot de IGBO-afdeling maar te verwijzen naar het «gewone» onderwijs. In de Beleidsregel IGVO is vastgelegd dat de toelating van een leerling tot de IGVO-afdeling afhankelijk is van de voldoening van deze door het bevoegd gezag vastgestelde school fee. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat het hier dus geen 'vrijwillige ouderbijdrage' in de zin van art. 40, lid 1, WPO en art. 27, lid 2 WVO betreft. Zie ook paragraaf 4.3.4.

4.3.4 Financiën

Toestemming voor de start van een IGO-afdeling leidt ook tot subsidieaanspraken voor de leerlingen die op deze afdeling worden ingeschreven. De subsidie (bekostiging) omvat in hoofdlijnen drie componenten:

- Ten eerste mogen deze leerlingen meetellen voor de reguliere leerlinggebonden bekostiging die de school van het Ministerie van OCW ontvangt.
- Ten tweede wordt door het Ministerie een toeslag op deze reguliere bekostiging gegeven. Deze toeslag bedraagt circa € 500 per leerling per jaar.
- Ten derde worden de IGO-leerlingen meegeteld voor de huisvestingsvergoedingen die de gemeente ontvangt. Deze vergoedingen verschillen per gemeente en zijn niet direct inzichtelijk. Daarbij kan de gemeente besluiten meer of minder dan de rijksvergoeding ter beschikking te stellen.

Zoals gezegd is de overheidsbekostiging niet toereikend. De meerkosten worden onder andere veroorzaakt door:

- kleinere klassen (vanwege een noodzakelijk grotere individuele aandacht wegens grote taal-, cultuur- en niveauverschillen);
- een breed vakkenaanbod (waaronder bijvoorbeeld onderwijs in verschillende moedertalen) en het uitgangspunt dat in het voortgezet onderwijs de meeste vakken op twee niveaus worden gegeven;

- werving van personeel (onderwijsgeevenden en management) in het buitenland ('native speakers');
- lidmaatschap van en accreditatie door internationale onderwijsorganisaties;
- deskundigheidsbevordering in het buitenland (congressen en scholing voor onderwijsgeevenden en management).

Daarnaast verwachten expats in de regel een hoger niveau van uitstraling van de school en het schoolgebouw dan volgens Nederlandse normen gebruikelijk is. Te denken valt aan cateringvoorzieningen, moderne onderwijsmiddelen, beveiliging, sport- en theaterfaciliteiten.

Vanwege deze omstandigheden bedragen de kosten per leerling op internationale scholen al gauw ten minste zo'n € 10.000 per leerling in het basisonderwijs tot zo'n € 17.000 per leerling in het voortgezet onderwijs¹. Het verschil tussen exploitatielasten en overheidssubsidies wordt in de praktijk gedekt door ouders in de vorm van school fees en (veelal incidenteel) bedrijfsbijdragen of andere vormen van sponsoring. De exacte hoogte van de school fees is te vinden op de website van de diverse scholen.

Samenvattend overzicht

Bedragen per leerling	Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs
Kosten per leerling regulier	± € 6.900	± € 8.500
Kosten per leerling internationaal	± € 10.400 - € 14.400	± € 13.300 - € 17.500
OCW-subsidie per leerling regulier	€ 6.900	€ 8.500
Extra OCW-subsidie internationaal	€ 500	€ 500
School fee per leerling	€ 3.500 - € 7.500	€ 4.800 - € 9.000

¹ De in deze paragraaf genoemde bedragen zijn globale indicaties, gebaseerd op de situatie september 2019.

---

5. WETTELIJKE KADERS VOOR B4-SCHOLEN

Op grond van artikel 1, onder b4, van de leerplichtwet 1969 kunnen er naast de reguliere scholen voor IGBO en IGVO nog andere onderwijsvoorzieningen bestaan waaraan kinderen aan de Nederlandse leerplicht kunnen voldoen, maar die niet door de Nederlandse overheid worden bekostigd. Tot deze zogenoemde B4-scholen zijn te rekenen de internationale, buitenlandse en ambassadescholen.

Deze scholen hebben niet te maken met overheidsregels die specifiek gericht zijn op het door de Nederlandse overheid bekostigde IGBO en IGVO. Daarentegen dient wel rekening gehouden te worden met de op artikel 1a Lpw gebaseerde 'Regeling aanwijzing internationale en buitenlandse scholen', Stcrt 2011, 2764 en 2012, 14065. [Staatscourant 2011, 2764.](#)

Deze regeling bevat naast voorschriften tot de aanwijzing en beëindiging als B4-school ook voorschriften aangaande de toelating van leerlingen met de Nederlandse nationaliteit alsmede het onderwijs in de Nederlandse taal aan deze leerlingen.

In het kader van deze algemene maatregel van bestuur vragen met name de volgende drie inhoudelijke zaken aandacht:

5.1 Leerplicht

Alle kinderen tussen 5 en 16 jaar die in Nederland wonen zijn volgens de Nederlandse leerplichtwet leerplichtig. Jongeren van 16 en 17 jaar zijn kwalificatieplichtig als zij nog geen startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een diploma of getuigschrift van een bepaald niveau. Dat wil zeggen dat deze jongeren, zolang ze een dergelijk diploma of getuigschrift niet hebben in beginsel een school moeten bezoeken die voldoet aan de vereisten van de leerplichtwet.

Een aanvraag om erkenning als B4-school volgens de genoemde regeling, dient door het bevoegd gezag van de school schriftelijk in het Nederlands of Engels te worden ingediend bij DUO. Bij de aanvraag wordt een bewijs van toezicht door een erkende internationale accreditatieorganisatie bijgevoegd (zie voor een lijst van erkende organisaties bijlage 1 van

---

bovengenoemde regeling), of door de autoriteiten van het moederland waarvan de school onder toezicht staat (dit geldt bijv. voor de British Schools, Deutsche Schule, École Française). De school bepaalt de voertaal van de school. Echter, in een erkende B4-school kan het Nederlands niet de voertaal zijn.

Bij honorering van de aanvraag informeert de minister de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de school is gevestigd. Het toezicht op de naleving van de leerplicht door ouders en leerlingen van deze scholen wordt ook uitgeoefend door de gemeentelijke leerplichtambtenaar.

5.2 Onderwijskwaliteit en inspectietoezicht

Het toezicht op het gesubsidieerd internationaal onderwijs is gelijk aan het toezicht op het reguliere Nederlandse onderwijs.

Het toezicht op de B4-scholen wordt uitgevoerd door een van de erkende internationale accreditatieorganisaties, of door de autoriteiten van het moederland. In beginsel gaat de Nederlandse overheid ervan uit dat door dit toezicht de kwaliteit van het onderwijs voldoende wordt gewaarborgd.

Met uitzondering van de ambassadescholen kunnen de internationale en buitenlandse scholen waar de voertaal Frans, Duits of Engels is ook leerlingen met de Nederlandse nationaliteit toelaten. Tot het onderwijs aan leerlingen met (ook) een Nederlandse nationaliteit behoort onderwijs in de Nederlandse taal dat voldoet aan bepaalde criteria (zie bijlage 2 van de Regeling aanwijzing internationale en buitenlandse scholen).

De rol van de Nederlandse inspectie op de B4-scholen beperkt zich tot het toezicht op de Nederlandse taallessen aan deze leerlingen.

De inspectie hanteert bij dit toezicht de volgende criteria:

- het curriculum Nederlandse taal moet dekkend zijn voor de kerndoelen;
- er moet voldoende rekening worden gehouden met de taal- en onderwijsachtergrond van de leerlingen;
- het onderwijs in de Nederlandse taal moet van voldoende kwaliteit zijn; de leerresultaten van het onderwijs in de Nederlandse taal moeten aan het eind van de

---

schoolperiode op een niveau zijn dat correspondeert met dat van de Nederlandse afsluitende schoolexamens.

5.3 Bevoegdheid en bekwaamheid onderwijspersoneel

Onderwijs mag alleen worden gegeven door personen die beschikken over een onderwijsbevoegdheid, die erkend is door de toezichthoudende autoriteit en die in het bezit zijn van een 'verklaring omtrent het gedrag'.

---

6. HET ONDERWIJS OP INTERNATIONALE SCHOLEN

Uiteraard gaat het bij internationaal onderwijs om de inhoud van het onderwijsaanbod. Internationale scholen dienen een onderwijsaanbod te hebben dat:

- niet aan een bepaald land of een bepaalde cultuur gebonden is;
- ruimte geeft voor taal- en cultuurdifferentiatie;
- dusdanig is ingericht dat tussentijdse instroom en uitstroom mogelijk is;
- opleidt tot een eindniveau dat internationale erkenning heeft.

Er bestaat geen 'voorgeschreven' internationaal curriculum. Internationale scholen zijn vrij in de invulling van hun onderwijsprogramma. Op internationale scholen in Nederland komen de volgende curricula het meest voor:

In het basisonderwijs:

- het International Primary Curriculum (IPC);
- het Primary Years Programme van de IBO (IB PYP);

In de onderbouw van het voortgezet onderwijs:

- het International Middle Years Curriculum (IMYC)
- het Middle Years Programme van de IBO (IB MYP);
- het International General Certificate of Secondary Education (IGCSE) van het Cambridge International Education Institute;

In de bovenbouw van het voortgezet onderwijs:

- het IB Career-related Programme (het International Baccalaureat of IB-CP) van de IBO.
- het IB Diploma Programme (het International Baccalaureat of IB-DP) van de IBO.

International Primary Curriculum

Het IPC is op dit moment de meest gebruikte standaard in internationale scholen in Nederland. Dit curriculum is in 2000 ontwikkeld door Engelse en Nederlandse

---

onderwijsspecialisten. Het programma omvat het onderwijs in alle vakken, behalve taal en rekenen. Internationale scholen in Nederland die het IPC gebruiken, wijken voor de onderwijsaanpak in taal en rekenen vaak uit naar de Britse onderwijsmethodes.

Er bestaat ook een Nederlandstalige versie van het IPC die inmiddels door ongeveer 350 reguliere Nederlandse basisscholen wordt gebruikt.

Een school die het IPC wil gaan gebruiken, moet daarvoor een licentie hebben en de nodige materialen aanschaffen. Daaraan zijn kosten en levertermijnen verbonden, maar er hoeft niet aan bepaalde voorwaarden vooraf te worden voldaan. Uiteraard moeten de onderwijsgeevenden wel vertrouwd zijn of raken met het werken met het IPC. Enige training is daarbij vereist. Het IPC biedt uiteenlopende mogelijkheden tot scholing. Daarnaast is er de mogelijkheid tot accreditatie om zodoende een officieel geaccrediteerde IPC- school te worden.

Invoering en ontwikkeling van het IPC wordt in Nederland begeleid via Great Learning Nederland B.V., www.ipc-nederland.nl. Zie voor verdere informatie ook www.internationalprimarycurriculum.com

IB Primary Years Programme

Het PYP wordt op dit moment op enkele internationale scholen in Nederland gebruikt. Het PYP is een onderdeel van het doorlopend curriculum van de International Baccalaureate Organization ([Primary Years Programme \(PYP\)](http://www.ibo.org)). De IBO is een particuliere organisatie die wereldmarktleider is op het gebied van internationaal diplomagericht onderwijs vergelijkbaar met het VWO-diploma. De IBO gaat uit van een integrale benadering van kennis- en ontwikkelingsgebieden en heeft z'n vakkenaanbod daarop ingericht. De IBO heeft ook een vestiging in Nederland: [IB Global Centre, The Hague](http://www.ibo.org).

Een school die wil gaan werken volgens het IB PYP-curriculum moet daarvoor eerst toestemming ('authorisation') krijgen van de IBO. Deze toestemming wordt verleend op basis van een schriftelijke beoordelingsprocedure. Nadat de toestemming is verkregen, wordt de school vanuit de IBO bezocht en gecontroleerd op naleving van het programma. Dat kan in het uiterste geval leiden tot verlies van de IB PYP-licentie.

International Middle Years Curriculum

Het IMYC is een onderwijsconcept voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs en sluit aan op het IPC en vormt daarmee een doorlopend curriculum. Het programma is bedoeld voor leerlingen van ca. 11 tot ca. 15 jaar. Evenals het IPC wordt uitgegaan van een vakoverstijgende en thematische benaderingen in een steeds terugkomende leercyclus. Er is een duidelijke samenhang tussen alle leervakken op basis van een Big Idea met uitzondering van wiskunde.

Een school die het IMYC wil gaan gebruiken dient daarvoor een IMYC-lidmaatschap aan te gaan voor ten minste 3 jaar met Great Learning Nederland B.V. Dit omvat de aanschaf van de units, een implementatietraject en coaching en deskundigheidsbevordering.

Zie voor verdere informatie: www.imyc-nederland.nl

IB Middle Years Programme

De meeste internationale scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland gebruiken op dit moment het IB MYP. Het MYP is, evenals het PYP, een onderdeel van het doorlopend curriculum van de IBO ([Middle Years Programme\(MYP\)](#)). De verschillende onderdelen van het IB-curriculum kunnen echter los van elkaar gevolgd en aangeboden worden.

Het IB MYP biedt een programma voor leerlingen van ca. 11 tot ca. 16 jaar. Aan het einde van dit programma ontvangen de leerlingen wel een schoolcertificaat (MYP-certificate), maar het MYP wordt (nog) niet afgesloten met een extern gevalideerd examen of diploma. Na afsluiting van het MYP stromen leerlingen als regel door naar het IB Diploma Programme of naar vormen van internationaal georiënteerd of tweetalig middelbaar beroepsonderwijs.

Ook een school die wil gaan werken volgens het IB MYP-curriculum moet daarvoor eerst toestemming ('authorisation') krijgen van de IBO. Deze toestemming wordt verleend op basis van een schriftelijke beoordelingsprocedure. Nadat de toestemming is verkregen, wordt de school vanuit de IBO bezocht en gecontroleerd op naleving van het programma. Dat kan in het uiterste geval leiden tot verlies van de IB MYP-licentie.

International General Certificate of Secondary Education

Enkele internationale scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland gebruiken het IGCSE (International General Certificate of Secondary Education). Het IGCSE is een internationale variant op het Britse voortgezet onderwijs voor leerlingen van ca. 11 tot ca. 16 jaar, dat met het IGCSE-diploma wordt afgesloten. De afsluiting kan plaatsvinden op verschillende niveaus ('levels') die per vak kunnen verschillen. Het afsluitingsniveau is gemiddeld gelijk te stellen met het Nederlandse havo.

Indien voldoende vakken op het hoogste niveau ('A-level') worden afgesloten, dan kan het IGCSE soms toelating geven tot universitair onderwijs. Vakinhouden en examinering voor het IGCSE is wereldwijd gestandaardiseerd. Daarbij vindt centrale kwaliteitsbewaking plaats door het International Examinations Office van de Universiteit van Cambridge (www.cie.org.uk).

IB Diploma Programme

Het Diploma Programme (IB DP) van de IBO is wereldwijd de standaard voor afsluiting van internationaal voortgezet onderwijs (op VWO-niveau of pre-university level). Het IB-diploma wordt door de meeste universiteiten in de wereld erkend als geldig bewijs voor toelating. Alle internationale scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland bieden het IB DP aan voor leerlingen in de laatste twee jaar van het voortgezet onderwijs (16-18/19 jaar) die geacht worden het diploma te kunnen behalen. Het DP is, evenals het PYP en het MYP, een onderdeel van het doorlopend curriculum van de IBO; ([IB Diploma Program](#)). De verschillende onderdelen van het IB-curriculum kunnen echter los van elkaar gevolgd en aangeboden worden. Zo kan een school in de onderbouw het IGCSE aanbieden, maar vervolgens in de bovenbouw het IB DP. Het IB DP-examen (het zogeheten International Baccalaureate) is wereldwijd gestandaardiseerd. Daarbij vindt centrale kwaliteitsbewaking plaats.

IB Career-related Programme

Het International Baccalaureate Career Related Programme (IB CP) is een alternatief voor het DP (Diploma Program) van de IBO als afsluiting van het internationaal voortgezet onderwijs. Dit curriculum is meer praktisch gericht dan het DP en bereidt voor op beroepsopleidingen zoals die worden aangeboden in het hoger beroepsonderwijs en op universiteiten. Het IB CP-examen is wereldwijd gestandaardiseerd. Daarbij vindt centrale kwaliteitsbewaking plaats. Deze variant wordt nog slechts op enkele scholen in Nederland aangeboden.

Een school die het IB DP of IB-CP wil gaan aanbieden, moet daarvoor tevoren toestemming ('authorisation') krijgen van de IBO. Deze toestemming kan alleen worden verleend aan bestaande scholen op basis van door de IBO uitgevoerde beoordeling. Een nieuwe school kan dus niet direct starten met het IB DP- of CP-programma, maar zal eerst een onderbouwprogramma moeten aanbieden. Ook nadat toestemming is verkregen, wordt de school regelmatig vanuit de IBO bezocht en gecontroleerd op naleving van het programma. Dat kan in het uiterste geval leiden tot verlies van de IB DP- of CP-licentie.

Kwaliteitscontrole

Naast kwaliteitscontrole vanuit de licentieverstrekkers voor de verschillende curricula, bestaan voor internationale scholen ook nog andere 'kwaliteitskeurmerken'. Zo kunnen internationale scholen zich laten accrediteren door internationale organisaties als de Council of International Schools (www.cois.org). Bij dergelijke accreditaties wordt de kwaliteit van de school in brede zin in kaart gebracht. Indien in voldoende mate aan de accreditatiestandaarden wordt voldaan, mag de school het accreditatiekeurmerk gaan voeren.

De bekostigde internationale scholen in Nederland vallen onder het reguliere toezicht van de Nederlandse onderwijsinspectie. De Inspectie bezoekt en controleert scholen in Nederland op onderwijskundige deugdelijkheid. Rapportages van door de Inspectie uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken worden gepubliceerd op de website van de Inspectie. (www.onderwijsinspectie.nl)

---

7. AANPAK EN PLANNING VAN DE START VAN EEN INTERNATIONALE SCHOOL

Indien de start van een voorziening voor internationaal onderwijs overwogen wordt, dan worden de volgende stappen aanbevolen:

7.1 Globale indruk van het potentieel

Aanleiding voor het initiatief tot het starten van een internationale school zal liggen in meerdere indicatoren die aannemelijk maken dat een dergelijke behoefte bestaat in de regio. Er kunnen signalen zijn ontvangen vanuit het bedrijfsleven, de gemeente en de provincie. Ook kunnen de scholen in de regio een signaal afgeven, doordat bijvoorbeeld, het aantal kinderen van internationals op bepaalde scholen aanzienlijk is, dan wel toeneemt. Als vervolgens een aanvraag wordt gedaan bij het ministerie van OCW dan moet daarbij worden geleverd een haalbaarheidsonderzoek waaruit de belangstelling voor een internationale school blijkt.

Een aantal onderzoeksbureaus in Nederland is gespecialiseerd in het doen van marktonderzoeken, die zich onder meer richten op het aantal internationaal actieve bedrijven en instellingen in de regio, het aantal (kinderen van) expats dat reeds gevestigd is of te verwachten valt, het bestaande aanbod aan internationaal onderwijs en de capaciteit daarvan. In opdracht van de ministeries OCW en EZK hebben de onderzoeksbureaus Decisio en Rebel een prognosemodel instroom internationaal onderwijs ontwikkeld. De onderzoekers hebben een trendmatig prognosemodel ontwikkeld, waarmee per regio de instroom in het internationaal onderwijs kan worden voorspeld. [Onderzoek ontwikkeling trendmatig prognosemodel instroom internationaal onderwijs | Rapport.](#)

7.2 Afweging al dan niet door de Nederlandse overheid bekostigd

In de ontwikkelaanpak van een internationale school maakt het wezenlijk uit of wordt gedacht aan overheidssubsidiëring of aan een andere vorm van bekostiging. In dit vademecum zijn de elementen voor afweging genoemd. Het verdient aanbeveling die

---

afweging in een vroeg stadium te maken, althans voor wat betreft de eerste voorkeur (later kan altijd nog bijstelling plaatsvinden). De uitkomst van de principekeuze is medebepalend voor het verdere traject.

7.3 Indien bekostigd: selecteren van basisschool en school voor voortgezet onderwijs als ‘moederscholen’

Indien de voorkeur uitgaat naar een door de overheid gesubsidieerde internationale school, dan leidt dat ertoe dat gestreefd wordt naar de toevoeging van een IGO-afdeling aan een bestaande reguliere school. Er moeten dus scholen (en hun besturen) worden gevonden die bereid zijn zo’n afdeling onder hun hoede te nemen. Het mede beheren van een IGO-afdeling aan een reguliere school is geen sinecure. Het heeft grote impact op bestuur, schoolleiding en de rest van de school. Zo zal het bestuur van de school financieel in het project betrokken worden en bestuurlijke eindverantwoordelijkheid gaan dragen, ook voor het IGO.

Indien de internationale afdeling wordt gehuisvest in hetzelfde gebouw dan wel op hetzelfde terrein, heeft dit gevolgen voor de personeelsleden en de ouders en leerlingen van de reguliere school. Zij zullen met een internationale gemeenschap te maken krijgen, op het schoolplein, in de school e.d.

Het ministerie eist dat er een aanbod is voor internationaal basis- en voortgezet onderwijs, zodat een doorstroom is gegarandeerd. In de praktijk kan dit gefaseerd worden aangepakt: eerst internationaal basisonderwijs en daarna internationaal voortgezet onderwijs. Maar ook indien gestart wordt met alleen IGBO, moet al wel duidelijk zijn welke VO-school bereid is om in de toekomst een IGVO-afdeling onder haar beheer te nemen.

In het internationaal onderwijs wereldwijd zijn verticale scholengemeenschappen die zowel basis- als voortgezet onderwijs omvatten eerder regel dan uitzondering en het Nederlandse onderscheid, ook bijna altijd in fysiek opzicht, is de meeste expats niet vertrouwd. Naar dit internationale voorbeeld, ontstaan ook in Nederland steeds meer geïntegreerde voorzieningen voor IGBO en IGVO (bijvoorbeeld in Eindhoven, Arnhem, Amsterdam en Den Haag). Complicatie daarbij is dat in de Nederlandse praktijk de bestuurlijke verantwoordelijkheid over basisonderwijs enerzijds en voortgezet onderwijs anderzijds gescheiden is.

7.4 Leggen van contacten met gemeente en anderen

Indien na het uitvoeren van de voorgaande stappen voldoende perspectief bestaat op het starten van een internationale school, dan is het van belang hierover contact op te nemen met de gemeente, dit onder andere vanwege de cruciale rol die de gemeente speelt inzake van de onderwijshuisvesting. Daarnaast is het ook belangrijk om verder bekendheid van het initiatief te geven aan andere belanghebbende partijen. Dit bijvoorbeeld via introducties bij de gemeente (en eventueel regionale overheid), bij grotere internationale bedrijven en instellingen in de regio, bij de lokale onderwijsorganisaties, en bij bestaande 'aangrenzende' internationale scholen (bekostigd en onbekostigd). Indien bekostigd internationaal onderwijs wordt nagestreefd, is het aan te bevelen in dit stadium ook contact op te nemen met het bestuur van de landelijke organisaties van Dutch International Primary/Secondary Schools (DIPS en DISS) www.dutchinternationalschools.nl.

---

8. INFORMATIE

Relevante informatie over internationaal onderwijs (in Nederland) kan gevonden worden via de websites van de volgende organisaties:

- Stichting Internationaal Onderwijs; www.sio.nl
- The Dutch International Schools; www.dutchinternationalschools.nl
- DUO; www.DUO.nl
- IPC; www.ipc-nederland.nl en www.internationalprimarycurriculum.com
- IBO; www.ibo.org
- IGCSE; www.cie.org.uk
- ECIS; www.ecis.org
- Nuffic; www.nuffic.nl

Verantwoording

Dit vademecum is een uitgave van de Stichting Internationaal Onderwijs.

Ondanks de inspanningen van de auteurs om in dit vademecum de juiste informatie samen te brengen, kunnen aan het gestelde geen rechten worden ontleend.